

Digital och Dator teknik

Välkommen!

Dig o Dat = DoD

LEU431 LP1-LP2 Mekanik

Kursens mål:

Fatta hur en dator är uppbyggd (HDW)

Fatta hur du programmerar den (SW)

Fatta hur HDW o SW samverkar

**... och därmed kunna använda en
modern μ -processor / μ -controller**

Digital teknik

Dator teknik

Kursens mål:

Högnivå språk (Java Ada C)

Kompilator (översättare)

Avbrott (realtid)

Dator teknik

Använda en modern processor

I/O Minne

Maskin kods programmering

Maskin instruktioner

Digital teknik

Kombinatoriska nät

Logik:

Register

Vippor

Grindar

Data väg

Binär kodning

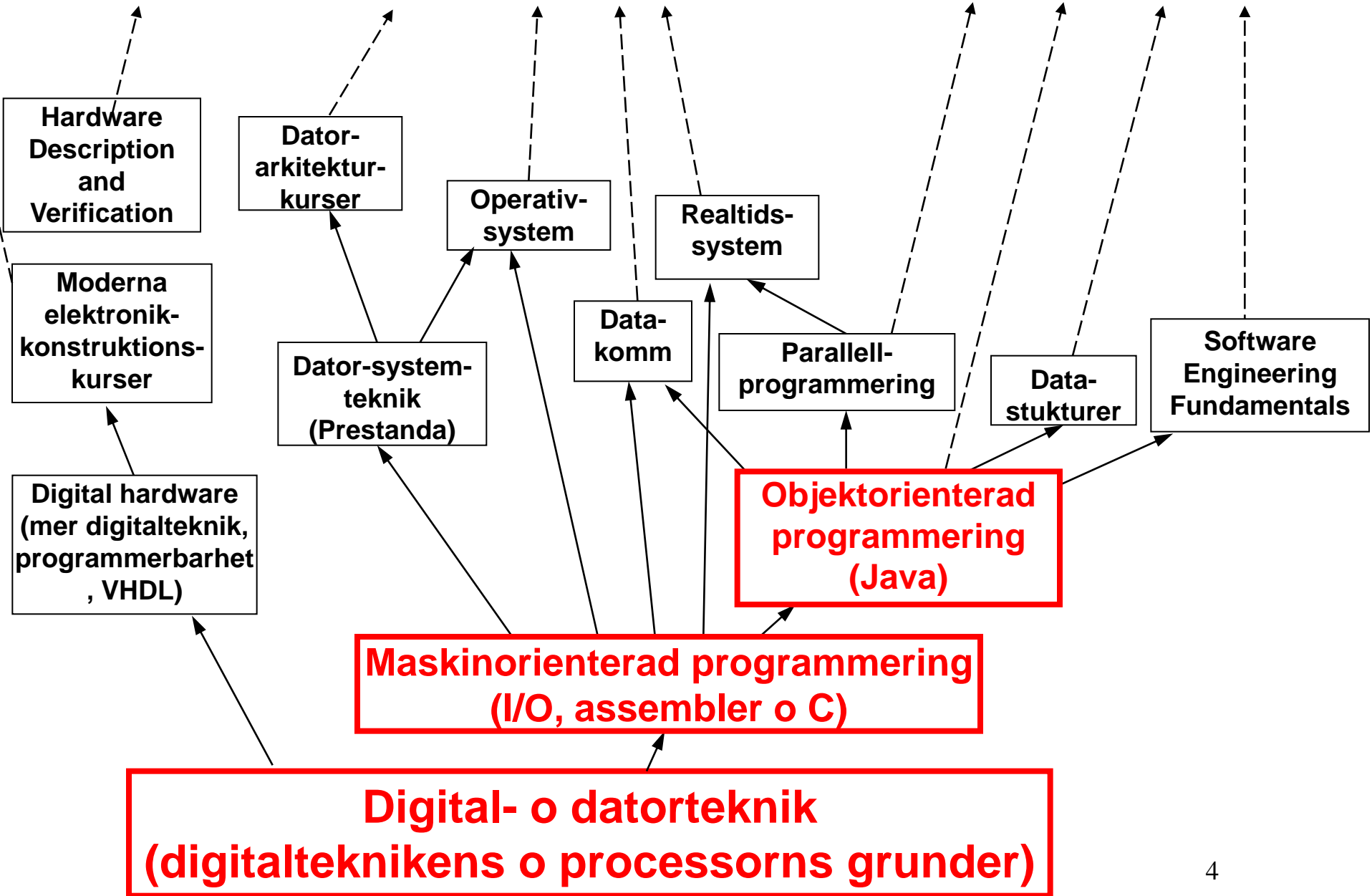
Fysik:

Kisel

Transistorer

Elektroniska fenomen

Ytterligare kurser kopplade till ingenjörskompetens och forskningsförberedelse

Hur når vi målet? forts

Beskrivning av funktion

”Automatiskt styrd bormaskin”

- Positionera borr
- Starta borr
- Borra genom arbetsstycke
- ...

Assemblerspråk

	STAA	BorrStyr
Fortsätt	LDAA	BorrStat
	ANDA	#B1Mask
	CMPA	#BorrNere
	BNE	Fortsätt

Beskrivning av styrsignaler

CP1: $OE_{PC}=1$, $LD_{Adr}=1$, $Inc_{PC}=1$

CP2: $MR=1$, $LD_T=1$

CP3: $OE_{DR1}=1$, LD_R , $f_3=1$ $f_1=1$

...

Kursens Hemsida

Sök via studieportalen

LEU431

eller

<http://www.cse.chalmers.se/edu/year/2012/course/LEU431>

Länkar till kursdokument

Senaste nytt

Kurs-PM

Veckoplanering

Laborationsinformation

Simulatorer

Hur följer du kursen

- Fokusera på:
 - ✓ Kursens mål
 - ✓ Veckans mål
 - ✓ Föreläsningens mål
- Förbered dig innan föreläsningarna:
 - ✓ Använd Veckoplanering
 - ✓ Veckans OH-bilder
 - ✓ ”Bläddra” i böckerna
- Under föreläsningen:
 - ✓ **VAR AKTIV** (är du trött – stanna hemma och sov)
- Efter föreläsningarna:
 - ✓ Bearbeta (går-)dagens material
 - ✓ Använd simulatorerna, hemma och i skolan
- En gång i veckan:
 - ✓ Repetera förra veckans mål
 - ✓ Jobba med veckans mål
 - ✓ Studera kommande veckans mål

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Kursupplägg

Föreläsning

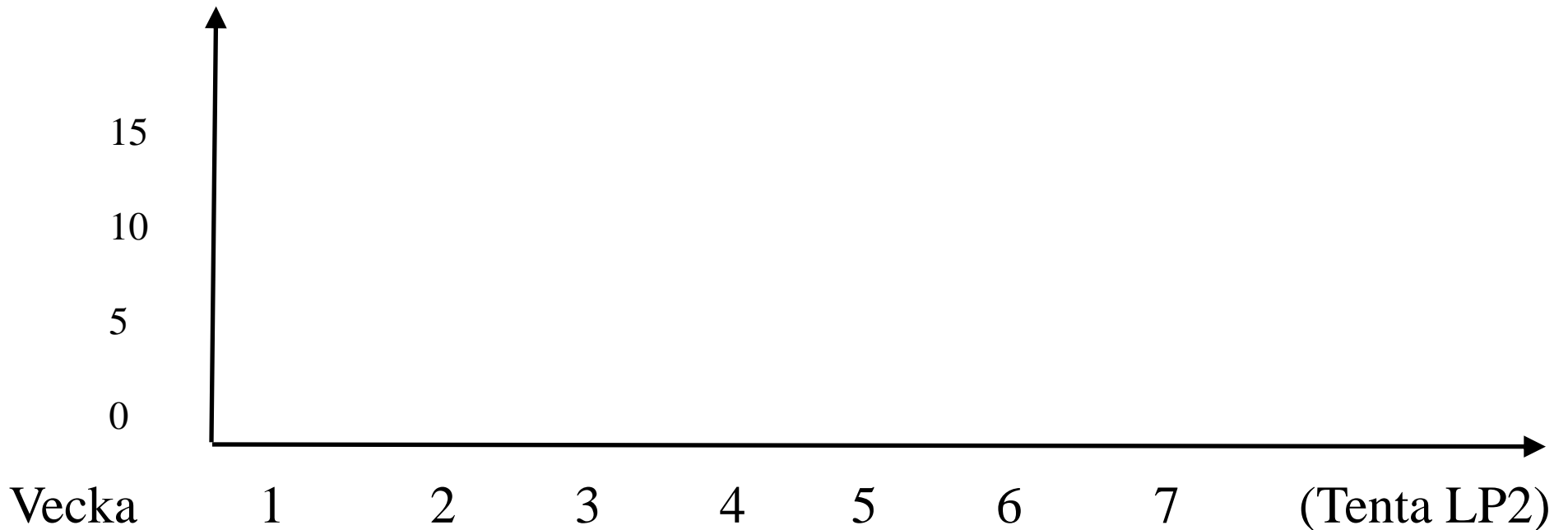
Fö

Simulatorövningar

S

Laboration

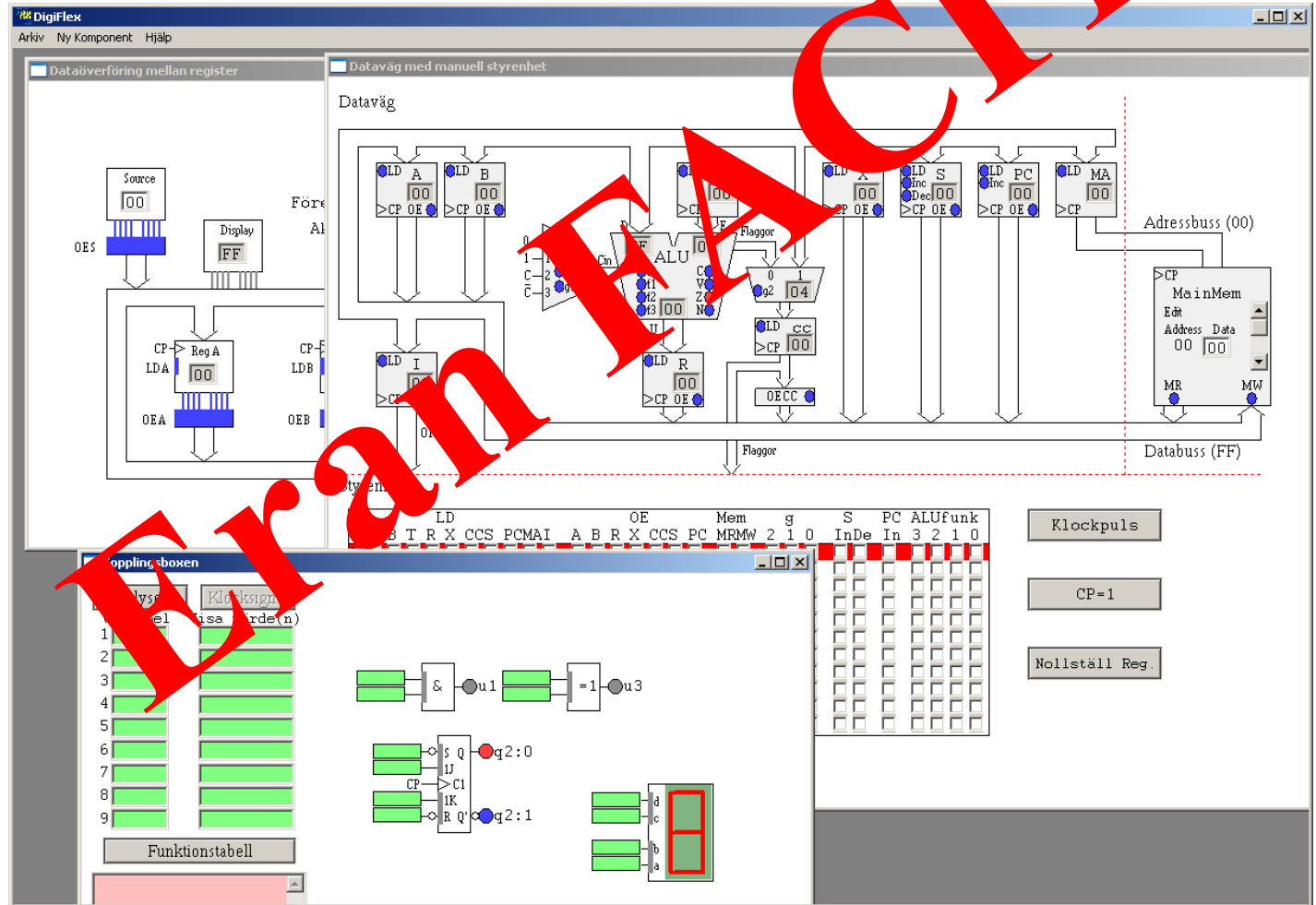
L

Simulator övningar

DigiFlex 7.5
Kopplingsboxen
Datavägar
Flex

Eterm 6.7
FLEX
HC12
I/O
Borrmaskin

Laborationsregler

- Laborationerna innehåller hemuppgifter. (Se respektive laborations-PM). **Dessa uppgifter skall vara lösta och uppvisade före laborationstillfället.**
- Vid laborationstillfället delas ut **extra uppgifter** som du självständigt skall lösa för att bli godkänd.
- En handledare skall bedöma arbetet efter laborationen.
- **Kom i tid** och hasta ej igenom uppgifterna.

Är laborant p g a sjukdom eller annan angelägen orsak förhindrad att delta vid ett laborationstillfälle skall detta omedelbart meddelas till laborationschefen.

Kurslitteratur

(KMP) Johnson, Larsson & Arebrink: Grundläggande digital- och datorteknik. Kompendium, Inst för datorteknik, CTH, 2007.

Del 1. Digital teknik

(ARB1) Arbetsbok för DigiFlex. Ver 4, 2008.

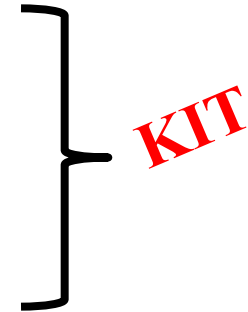
(EXT) Kompletterande material CTH 2010

(INS1) Instruktionslista för FLEX-processorn.

.

(LAB) Laborations-PM nr 1-4. Inst för datorteknik, CTH, 2010.

(SIM) Simulatorer för digitala kretsar, FLEX- processorn och HC12-processorn. Programvara för PC (Windows).

Kursens mål:

- ▶ Använda en modern processor
- ▶ Konstruera en dator mha grindar och programmera denna

Veckans mål:

- ▶ Beskriva grindar och de verktyg som behövs under konstruktionsarbetet
- ▶ Hur kodas tal och tecken i datorn

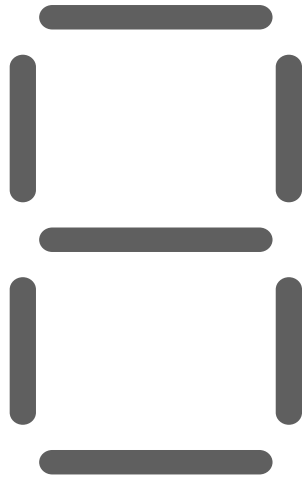
Dagens mål:

- ▶ **Inledning till Digital o Datorteknik**
- ▶ Kunna använda binära tal
- ▶ Kunna omvandla mellan binära, hexadecimala och decimala tal
- ▶ Förstå innebörden av olika binära koder

**Läs smart!
Lär dig mer!**

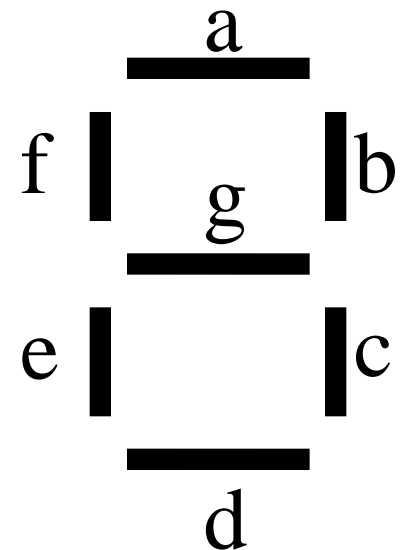
Vad är digitalteknik för något?

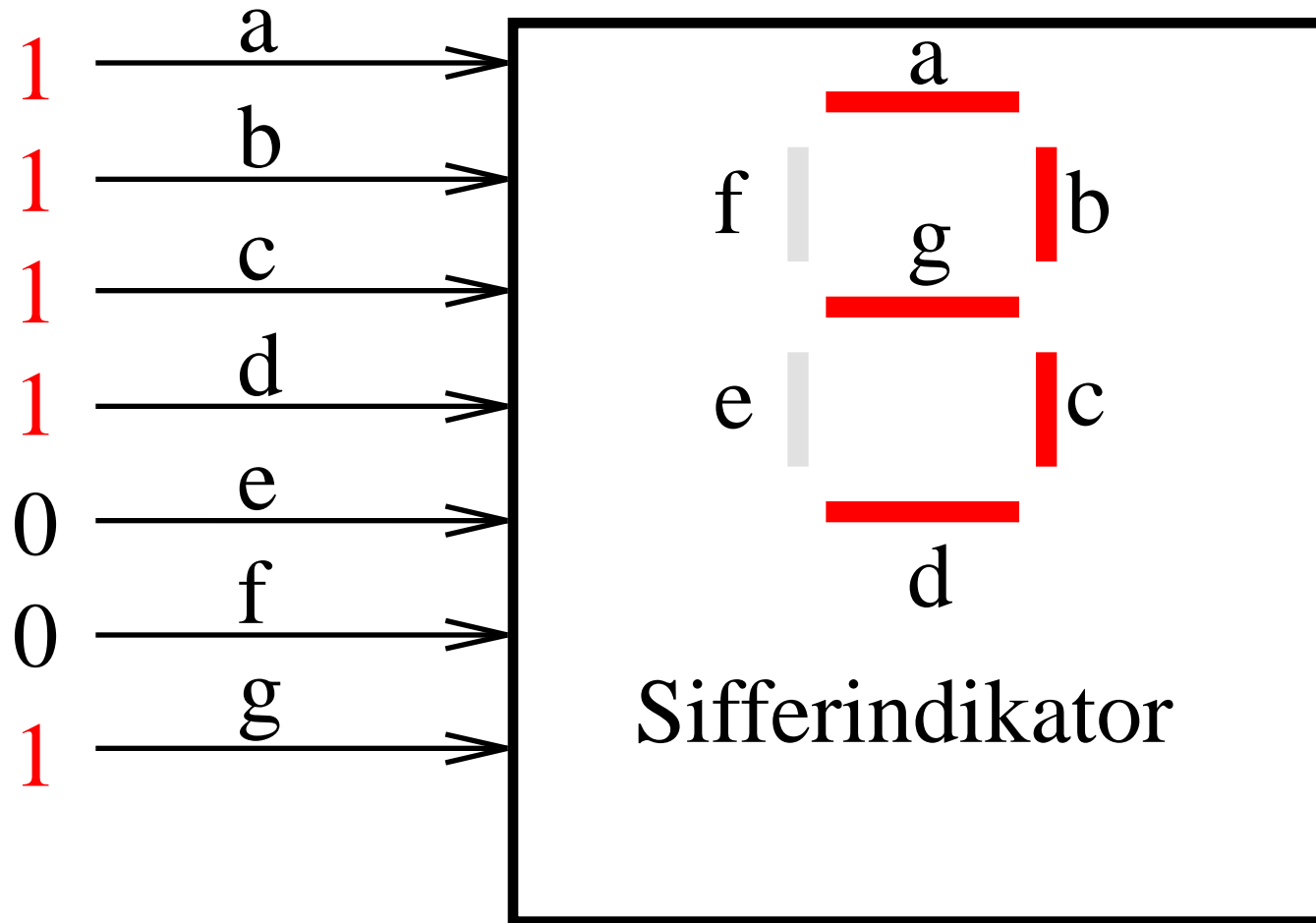
Digitalteknik = Sifverteknik

Sifferindikator

Sifferindikatorn har sju segment. Man kan utifrån välja vilka segment som skall synas och vilka som skall vara osynliga.

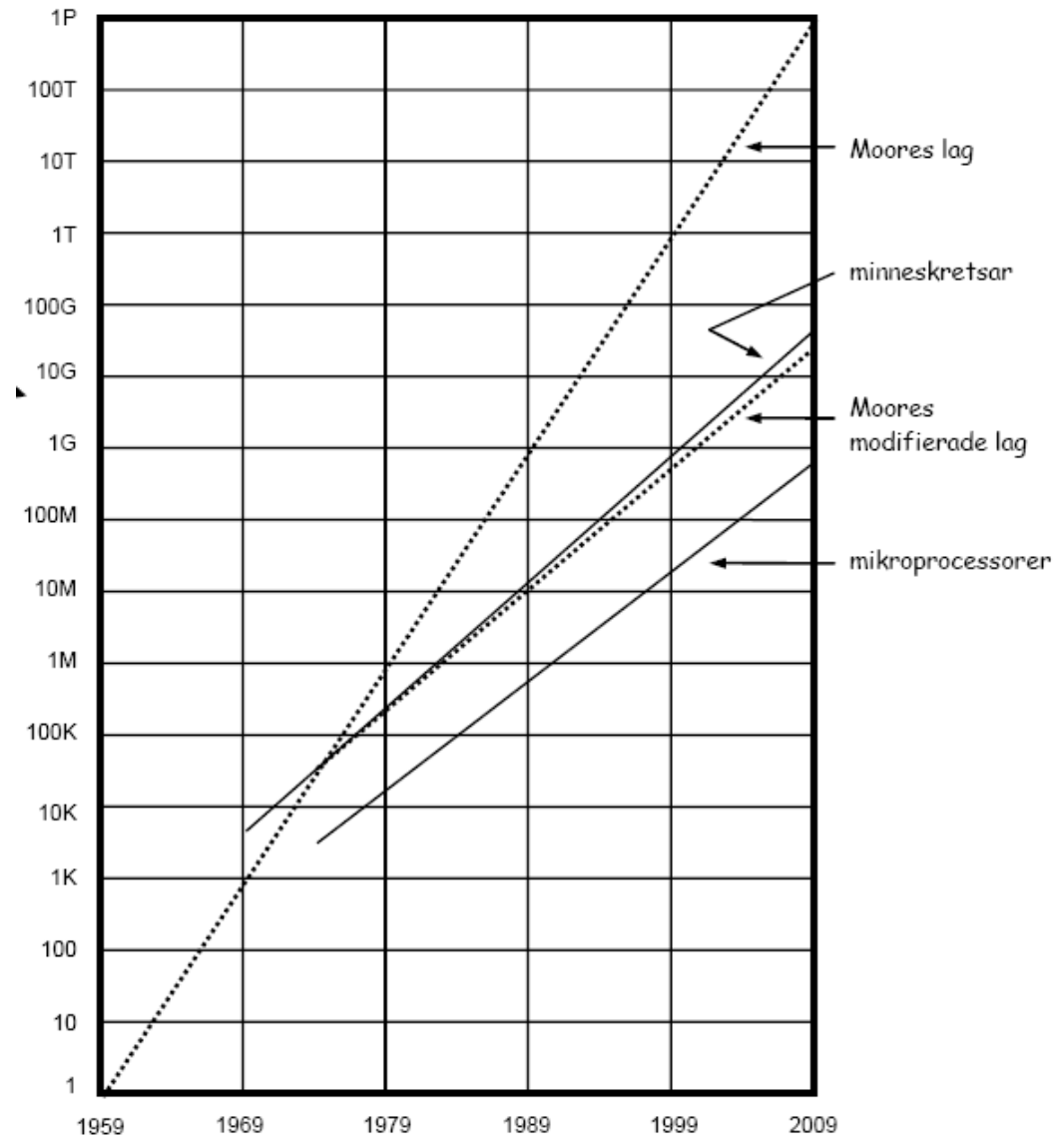

Ett **digitalt** system arbetar med **siffror**.

Mikroelektronikens utveckling

Antalet transistorer som ryms på en kiselbricka....

Vad Repr ettorna o nollorna

1001101000111010110110111000011

**Vad representerar
ettorna o nollorna?**

- Binärtal
- Excess-kod
- Gray-kod
- NBCD
- ASCII-kod

Begrepp vid binär kodning

<i>begrepp</i>	<i>betydelse</i>	<i>exempel...</i>
bit/bitar	minsta informationsenhet, kan anta två värden	0 eller 1
bitsträng binärt ord	sekvens av bitar	101100100001...
kodord	$K_7 K_6 K_5 K_4 K_3 K_2 K_1 K_0$ också ett binärt ord men med en fastställd kodning (betydelse)	1000001 = "A" (ASCII) 1000001 = 65 (naturligt tal) 1000001 = -127 (heltal)
ordlängd	antal bitar i ordet	
nibble	ordlängden 4 bitar	0101
byte	ordlängden 8 bitar	01011100

Decimala – positionssystemet; binära tal

SEK 215:-

~~251:-~~
~~521:-~~
152:-

Decimala tal
Bas 10
10 siffror

$$2 \cdot 10^2 + 1 \cdot 10^1 + 5 \cdot 10^0$$

215₁₀

Binära tal
Bas 2
2 siffror

$$10111_2 = 1 \cdot 2^4 + 0 \cdot 2^3 + 1 \cdot 2^2 + 1 \cdot 2^1 + 1 \cdot 2^0$$

16

~~8~~

4

2

1

=

23₁₀

Talsystem

Basen 2, 8, 10, 16

$\beta = 2$	$\beta = 8$	$\beta = 10$	$\beta = 16$
<i>binärt</i>	<i>oktalt</i>	<i>decimalt</i>	<i>hexa-decimalt</i>
0	0	0	0
1	1	1	1
10	2	2	2
11	3	3	3
100	4	4	4
101	5	5	5
110	6	6	6
111	7	7	7
1000	10	8	8
1001	11	9	9
1010	12	10	A
1011	13	11	B
1100	14	12	C
1101	15	13	D
1110	16	14	E
1111	17	15	F
10000	20	16	10
10001	21	17	11

S2.4

Omvandling av ett tal N med basen 10 till basen 2.

$$(N)_{10} \rightarrow (N)_2$$

Talet $(N)_{10}$ delas upp i heltalsdel $(N_H)_{10}$ och bråktalsdel $(N_B)_{10}$.

$$(N)_{10} = (N_H \cdot N_B)_{10}$$

Heltalsdelen och bråktalsdelen behandlas sedan var för sig.

Exempel

211.678_{10} till binärt

Heltalsdelen:

Ext2

Heltalsdelen skall skrivas med siffor i basen 2 som:

$$(N_H)_2 = d_{n-1} d_{n-2} \dots d_0$$

Man tänker sig heltalsdelen av talet $(N_H)_{10}$ skrivet med nya basen 2.

$$(N_H)_{10} = d_{n-1} 2^{n-1} + d_{n-2} 2^{n-2} + \dots + d_1 2^1 + d_0 2^0$$

Dividera talet med basen 2.

$$(N_H)_{10} / 2 = \underbrace{d_{n-1} 2^{n-2} + d_{n-2} 2^{n-3} + \dots + d_1 2^0}_{\text{heltal}} + \underbrace{d_0 2^{-1}}_{\text{bråktal}}$$

Efter divisionen "dyker" d_0 upp som bråktalsdel (rest).

Fortsatt division av det nya heltalet med basen 2 ger siffrorna

d_1, d_2, d_3, \dots i talet, fast nu i basen 2.

Bråktalsdelen:

Bråktalsdelen skall skrivas med siffor i basen 2 som

$$(N_B)_2 = .d_{-1} d_{-2} \dots d_{-m}$$

Man tänker sig bråktalsdelen av talet $(N_B)_{10}$ skrivet i den nya basen 2.

$$(N_B)_{10} = d_{-1} 2^{-1} + d_{-2} 2^{-2} + \dots + d_{-m} 2^{-m}$$

Multiplitera talet med basen 2.

$$2(N_B)_{10} = \underbrace{d_{-1} 2^0}_{\text{heltal}} + \underbrace{d_{-2} 2^{-1} + \dots + d_{-m} 2^{-m+1}}_{\text{bråktal}}$$

Efter multiplikationen "dyker" d_{-1} upp som heltalsdel.

Fortsatt multiplikation av den nya bråktalsdelen med basen 2 ger siffrorna d_{-2}, d_{-3}, \dots i talet, fast nu i basen 2.

Till sist sätts talet $(N)_2$ samman av heltalsdelen och bråktalsdelen.

$$(N)_2 = (N_H \cdot N_B)_2 = (d_{n-1} d_{n-2} \dots d_0 \cdot d_{-1} d_{-2} \dots d_{-m})_2$$

Heltalsdelen:

$(211)_{10}$ omvandlas till bas 2 genom successiva divisioner med 2.

	kvot		rest		
$211/2 =$	105	+	$1/2$	$d_0 = 1$	S2.8
$105/2 =$	52	+	$1/2$	$d_1 = 1$	Ext2
$52/2 =$	26	+	0	$d_2 = 0$	
$26/2 =$	13	+	0	$d_3 = 0$	
$13/2 =$	6	+	$1/2$	$d_4 = 1$	
$6/2 =$	3	+	0	$d_5 = 0$	
$3/2 =$	1	+	$1/2$	$d_6 = 1$	
$1/2 =$	0	+	$1/2$	$d_7 = 1$	

Sluta

som ger $(211)_{10} = (11010011)_2$

Bråktalsdelen:

Talet $(0,678)_{10}$ omvandlas till bas 2 med successiva multiplikationer

	heltal		bråk	
$2 \cdot 0,678 =$	1	+	0,356	$d_{-1} = 1$
$2 \cdot 0,356 =$	0	+	0,712	$d_{-2} = 0$
$2 \cdot 0,712 =$	1	+	0,424	$d_{-3} = 1$
$2 \cdot 0,424 =$	0	+	0,848	$d_{-4} = 0$
$2 \cdot 0,848 =$	1	+	0,696	$d_{-5} = 1$
$2 \cdot 0,696 =$	1	+	0,392	$d_{-6} = 1$
			:	:

S2.12

Ext2

**Sluta
?????**

som ger $(0,678)_{10} = (0.101011\dots)_2$

Kursens mål:

- ▶ Använda en modern processor
- ▶ Konstruera en dator mha grindar och programmera denna

Veckans mål:

- ▶ Beskriva grindar och de verktyg som behövs under konstruktionsarbetet
- ▶ Hur kodas tal och tecken i datorn

Dagens mål:

- ▶ Inledning till Digital o Datorteknik
- ▶ Kunna använda binära tal
- ▶ Kunna omvandla mellan binära, hexadecimala och decimala tal
- ▶ **Förstå innebörden av olika binära koder**

**Läs smart!
Lär dig mer!**

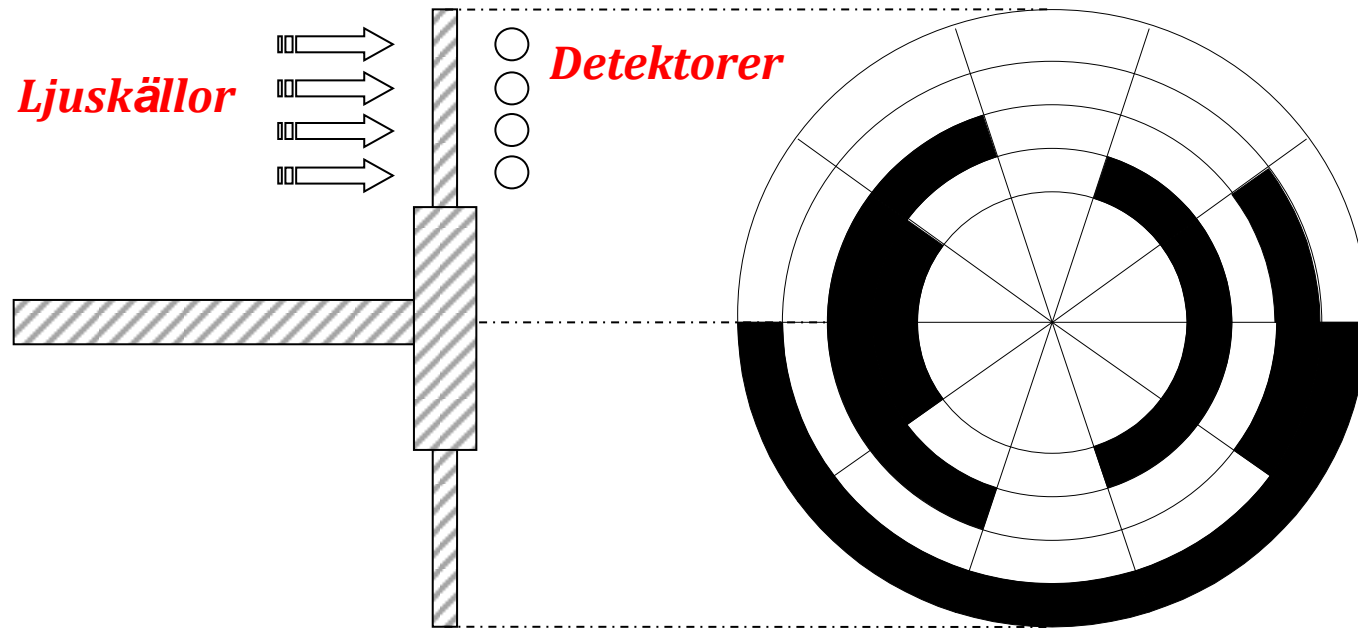
Tabell 2.2. Graykoder.

GRAY- KOD

<i>Decimal ordning</i>	<i>Kodord i trebitars Graykod</i>	<i>Kodord i fyrbitars Graykod</i>
0	000 ←	0000 ←
1	001 ←	0001 ←
2	011 ←	0011 ←
3	010 ←	0010 ←
4	110 ←	0110 ←
5	111 ←	0111 ←
6	101 ←	0101 ←
7	100 ←	0100 ←
8		1100 ←
9		1101 ←
10		1111 ←
11		1110 ←
12		1010 ←
13		1011 ←
14		1001 ←
15		1000 ←

Gray kod

Kodskiva – vanlig komponent i olika typer av vinkelgivare.

I "övergångarna": Koder ändrar sig endast i en bit.
Förhindrar tillfälliga felavläsningar.

Tabell 2.1. Excess- 2^{n-1} kodning vid $n = 4$.

S2.15

Excess- kod

Ex avkoda:

1 1 0 0₂ Excess- 2^{n-1}

$n=4$

$$2^3 + 2^2 + 0 + 0 - 2^3 = 4_{10}$$

Nivå k	Kodord i excess- 2^{n-1} -kod ($n=4$)
-8	0000
-7	0001
-6	0010
-5	0011
-4	0100
-3	0101
-2	0110
-1	0111
0	1000
1	1001
2	1010
3	1011
4	1100
5	1101
6	1110
7	1111

NBCD-kod

Skriv (563,782)
på NBCD-kod.

Decimal siffra	NBCD
0	0000
1	0001
2	0010
3	0011
4	0100
5	0101
6	0110
7	0111
8	1000
9	1001

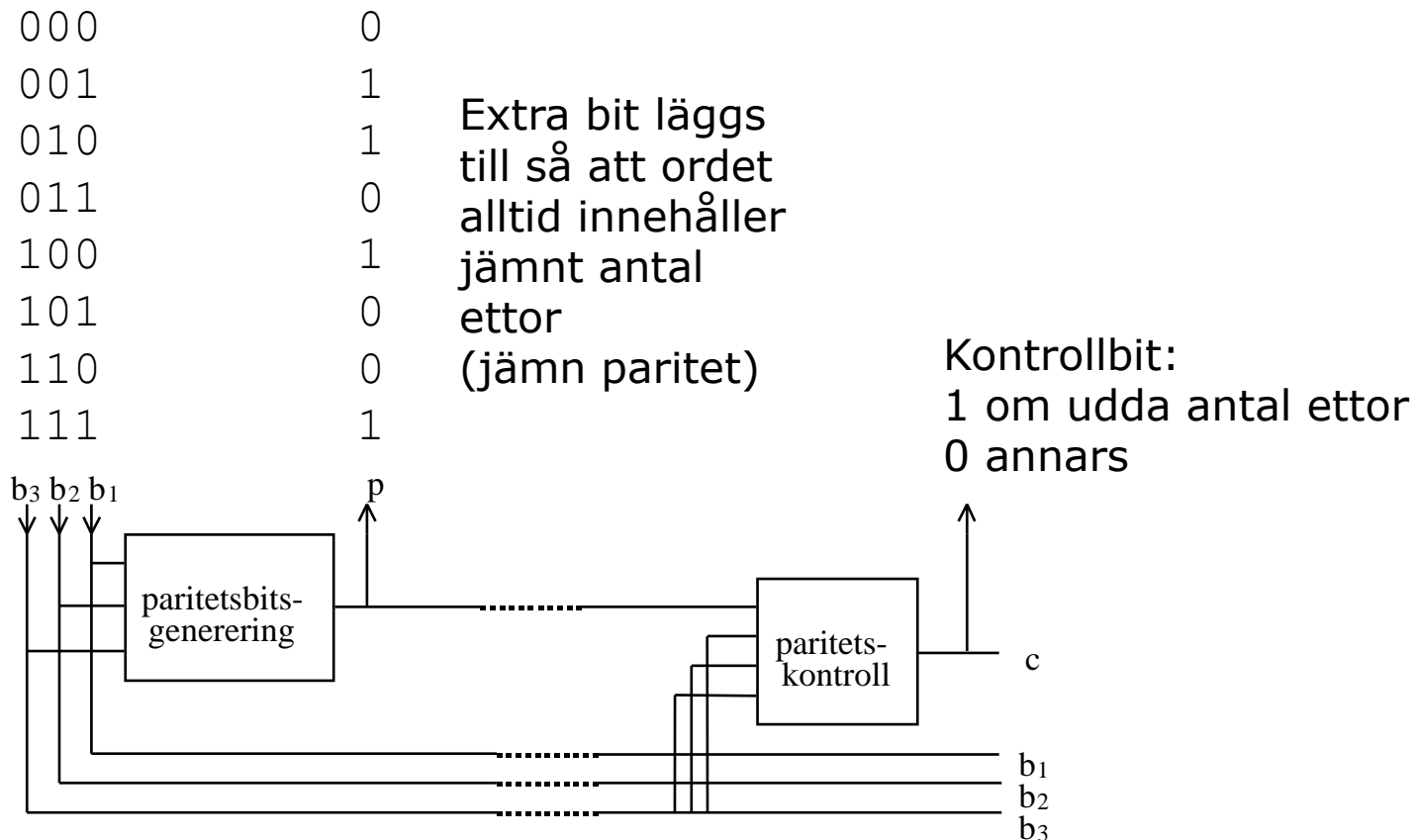
Alfanumeriska tecken → ASCII

American Standard Code for Information Interchange

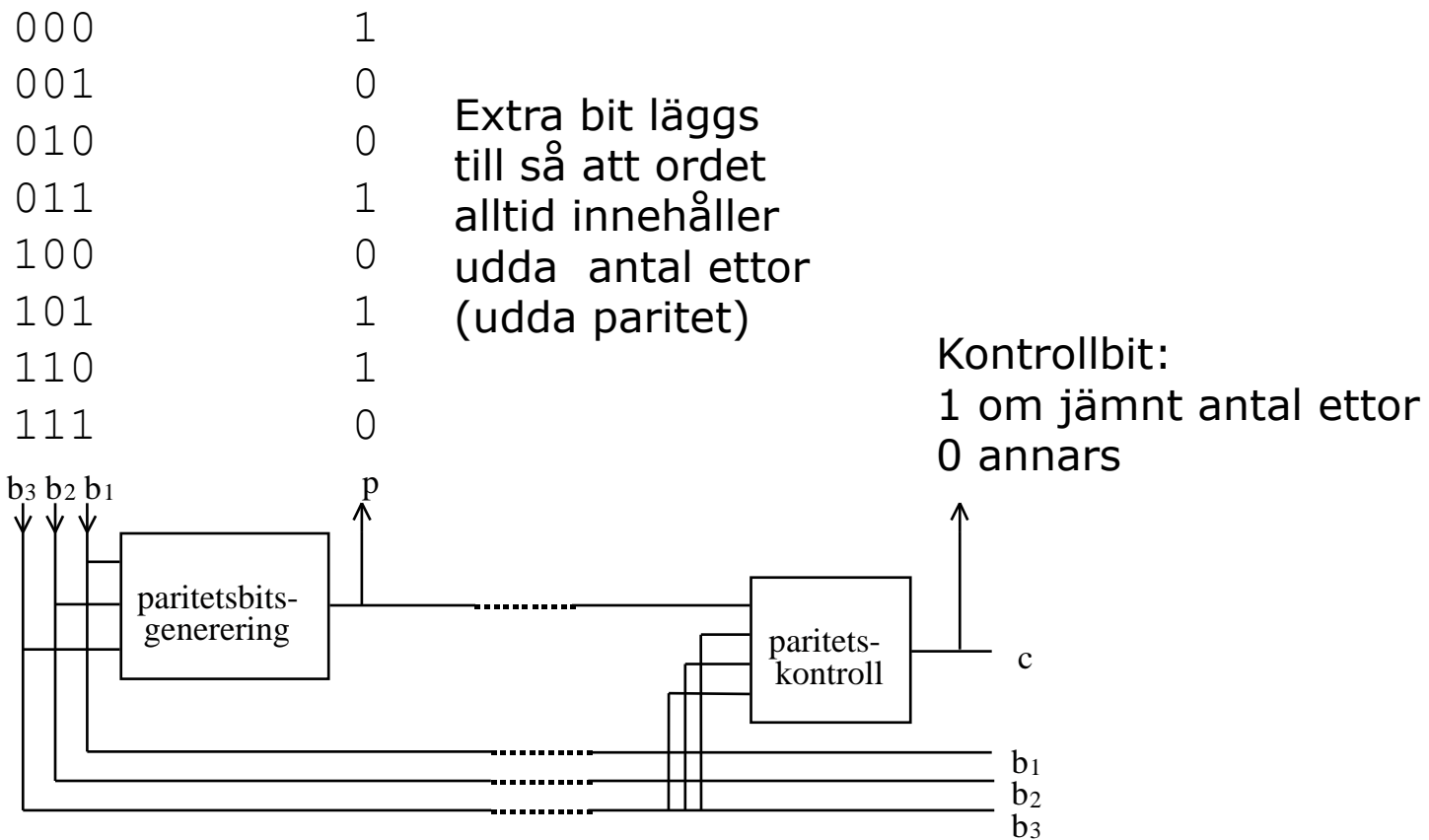
Typiskt användningsområde: Tangentbord

Felupptäckande kod - Paritetsbitar

Exempel: Jämn paritetsmetod använd i samband med 3-bitars kod.

Exempel: Udda paritetsmetod använd i samband med 3-bitars kod.

Sammanfattning

Något bitmönster: 101100

Kan anges på HEX-form: 2C

Kan representera ett binärtal: 101100_2

Kan anges på HEX-form: $2C_{16}$

Motsvarande decimala tal:

$$1 \cdot 2^5 + 0 \cdot 2^4 + 1 \cdot 2^3 + 1 \cdot 2^2 + 0 \cdot 2^1 + 0 \cdot 2^0 = 32 + 8 + 4 = 44_{10}$$

Motsvarande decimala tal:

$$2 \cdot 16^1 + C \cdot 16^0 = 2 \cdot 16 + 12 \cdot 1 = 44_{10}$$

NBCD-talen: Binär/Hex-talen [0,9]

Vad Repr ettorna o nollorna

Binärtal	<i>0001, 0010, 0011, 0100, etc</i>
Excess-kod	<i>Förskjuten nollpunkt; plus o minus</i>
Gray-kod	<i>Enhetsavstånd; en bit ändrar sig</i>
NBCD	<i>Siffrorna 0,9; (A,F; 1010,1111, etc används ej)</i>
ASCII-kod	<i>Kod för text (tangentbord)</i>

I DAG

Fö2

Veckans mål:

- ▶ Beskriva grindar och de verktyg som behövs under konstruktionsarbetet av datorn
- ▶ Hur kodas tal och tecken i datorn

Dagens mål:

- ▶ Switchnätsalgebra
- ▶ Kunna använda boolesk algebra
- ▶ Kunna använda funktionstabell
- ▶ Kunna utföra binär evaluering
- ▶ Kunna återge grindarnas sanningstabeller
- ▶ Kunna koppla ihop grindar

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Verktyg

- **Boolesk algebra**
- **Funktionstabell**
- **Karnaughdiagram**

3.2 Boolesk algebra

S3.7

Operatorer: $+$, \cdot , $'$, Data: 0 , 1

Räkningregler:

$$0 + 0 = 0$$

$$0 \cdot 0 = 0$$

$$0' = 1$$

$$0 + 1 = 1$$

$$0 \cdot 1 = 0$$

$$1' = 0$$

$$1 + 0 = 1$$

$$1 \cdot 0 = 0$$

$$1 + 1 = 1$$

$$1 \cdot 1 = 1$$

Icke

Eller

Och

1. Kommutativa lagarna

$$x + y = y + x$$

$$x \cdot y = y \cdot x$$

2. Distributiva lagarna

$$x \cdot (y + z) = x \cdot y + x \cdot z$$

$$x + (y \cdot z) = (x + y) \cdot (x + z)$$

7. Associativa lagarna

$$x + (y + z) = (x + y) + z$$

$$x \cdot (y \cdot z) = (x \cdot y) \cdot z$$

8. De Morgans lagar

$$(x + y)' = x' \cdot y'$$

$$(x \cdot y)' = x' + y'$$

$$3. \quad x + 0 = x$$

$$x \cdot 1 = x$$

$$4. \quad x + x' = 1$$

$$x \cdot x' = 0$$

$$5. \quad x + 1 = 1$$

$$x \cdot 0 = 0$$

$$6. \quad x + x = x$$

$$x \cdot x = x$$

$$9. \quad (x')' = x$$

Exempel 3.6

S3.9

Förenkla

$$\mathbf{f} = \mathbf{X} + \mathbf{XY}$$

$$\mathbf{f} = \mathbf{X} + \mathbf{XY}$$

$$\mathbf{f} = \mathbf{X} \cdot \mathbf{1} + \mathbf{XY}$$

sats 3

$$\mathbf{f} = \mathbf{X} \cdot (\mathbf{1} + \mathbf{Y})$$

sats 2

$$\mathbf{f} = \mathbf{X} \cdot \mathbf{1}$$

sats 5

$$\mathbf{f} = \mathbf{X}$$

sats 3

Dagens mål:

- ▶ Switchnätsalgebra
- ▶ Kunna använda boolesk algebra
- ▶ **Kunna använda funktionstabell**
- ▶ **Kunna utföra binär evaluering**
- ▶ Kunna återge grindarnas sanningstabeller
- ▶ Kunna koppla ihop grindar

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Funktionstabell

Satserna i Boolesk algebra kan enkelt bevisas med hjälp av **binär evaluering** och utnyttjande av räkneregler för en Boolesk algebra.

Enklast görs detta i tabellform i en s k **funktionstabell**.

Visa att: $(x + y)' = x' \cdot y'$

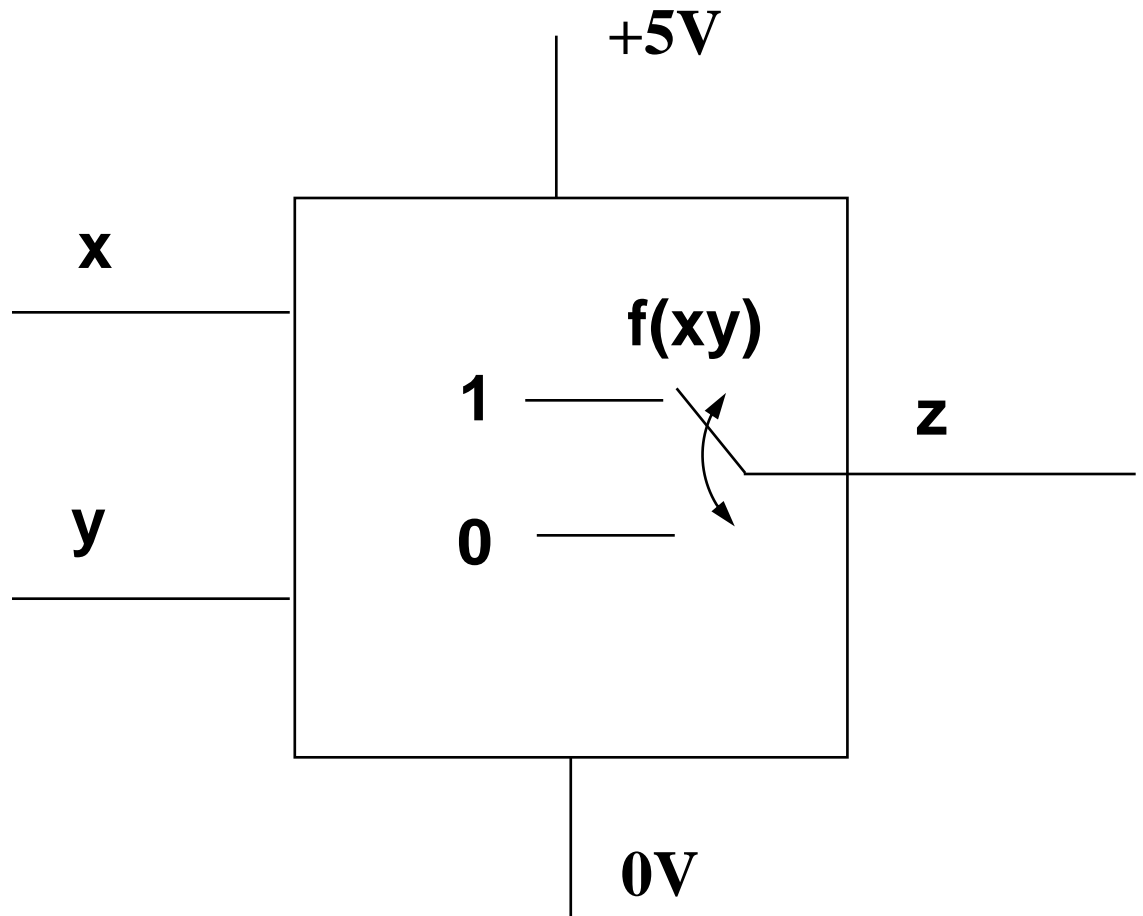
(Sats 8 De Morgans)

Sätt upp alla kombinationer av variablerna !!!!

Logikkrets.

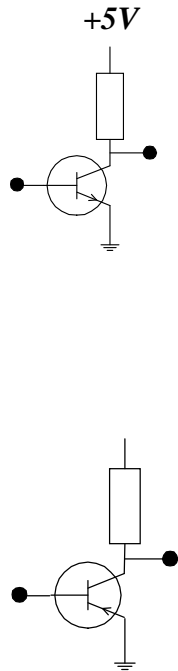
S3.18
S1.14

<i>Grind</i>
ELLER (OR)
OCH (AND)
INVERTERARE (ICKE, NOT)
NOR
NAND

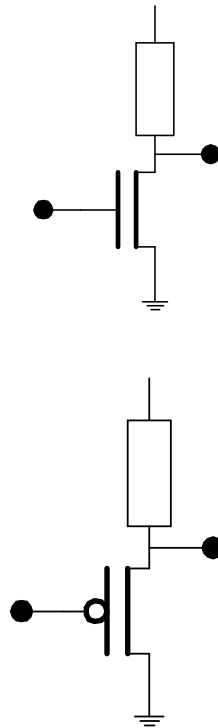

Några olika teknologier...

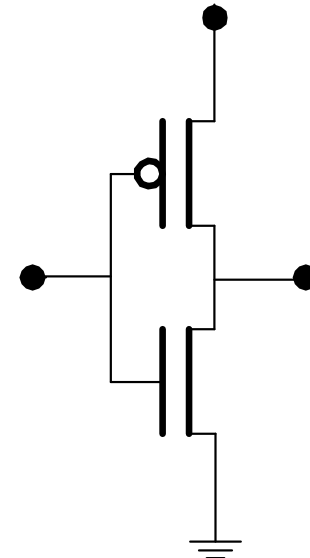
TTL
*(Transistor-Transistor-
Logic)*

MOS
(Metal Oxide Silicon)

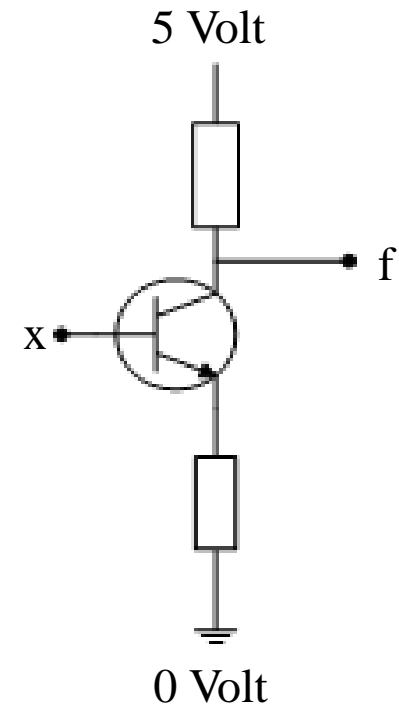
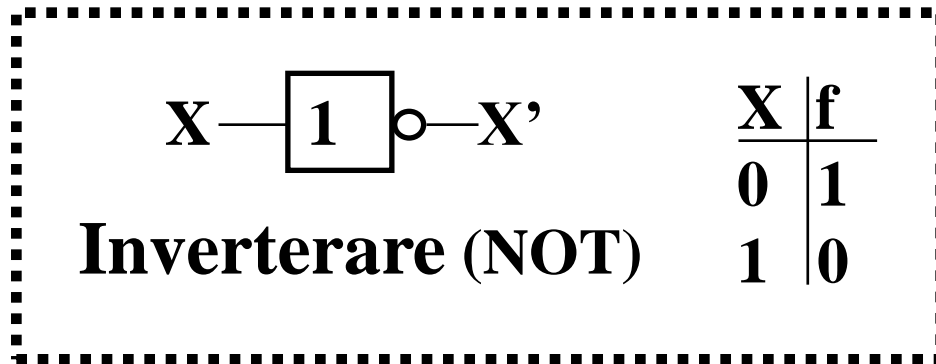

CMOS
(Complementary MOS)

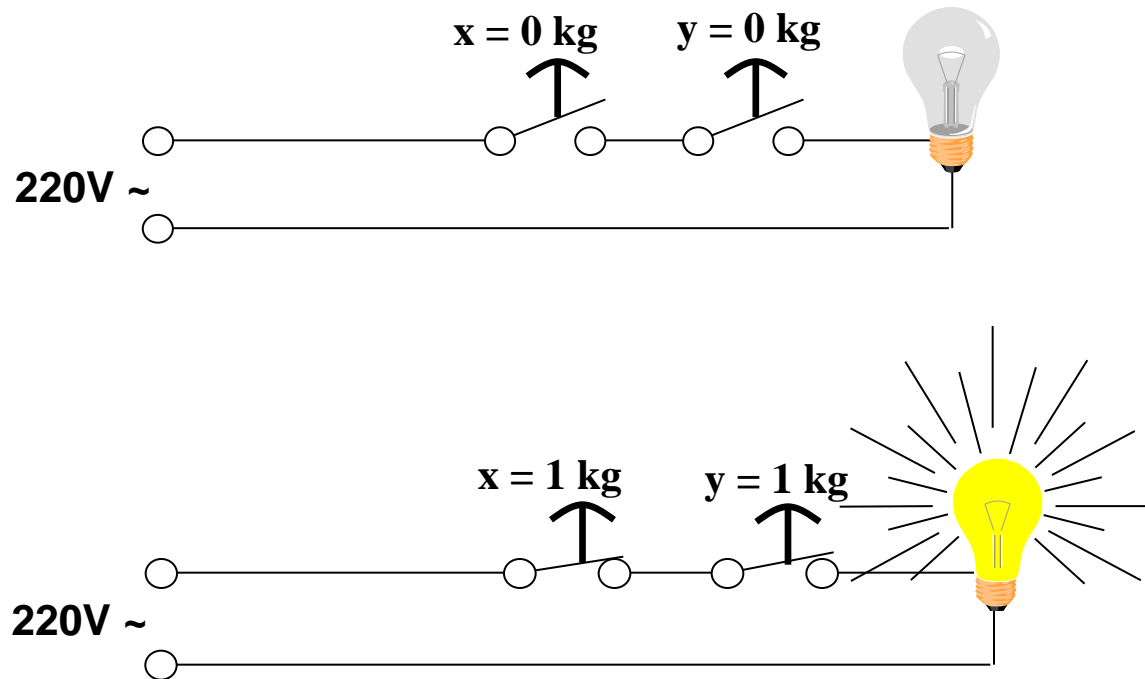

Mer om detta kommer i kursen Digitalteknik FK

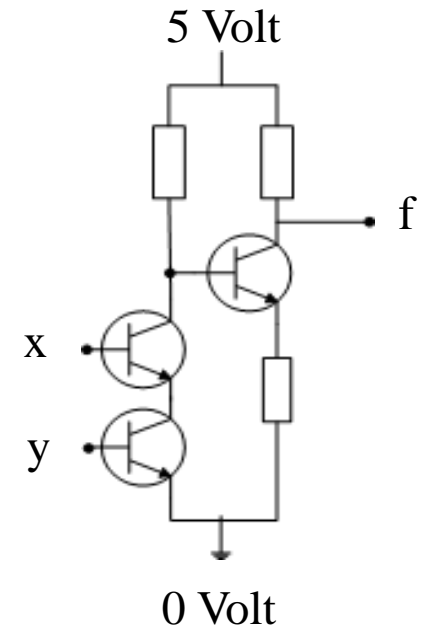
Funktionstabeller för grundläggande grindtyper

AND - GRIND

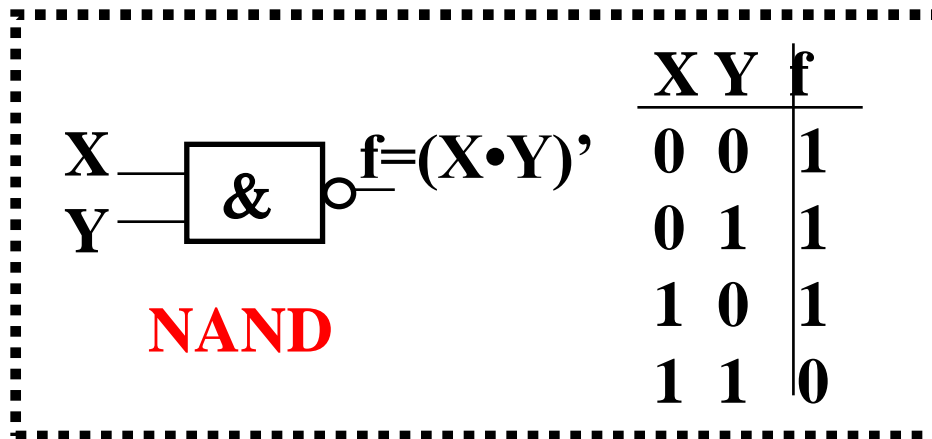
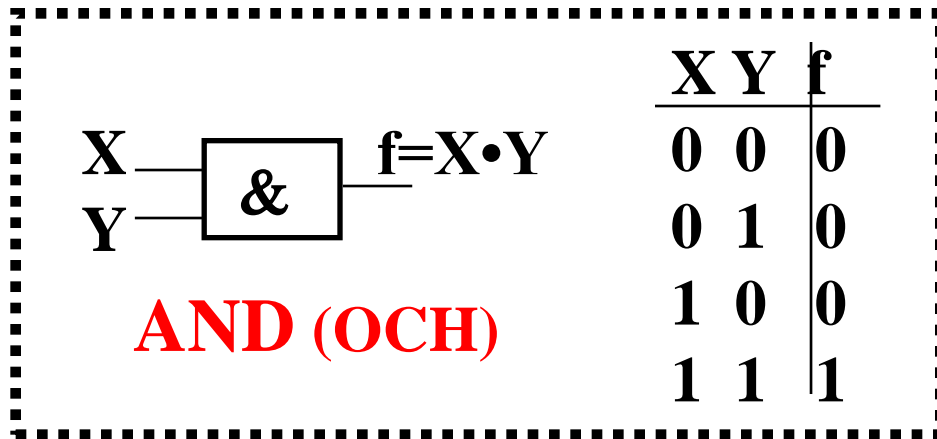
x	y	f
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

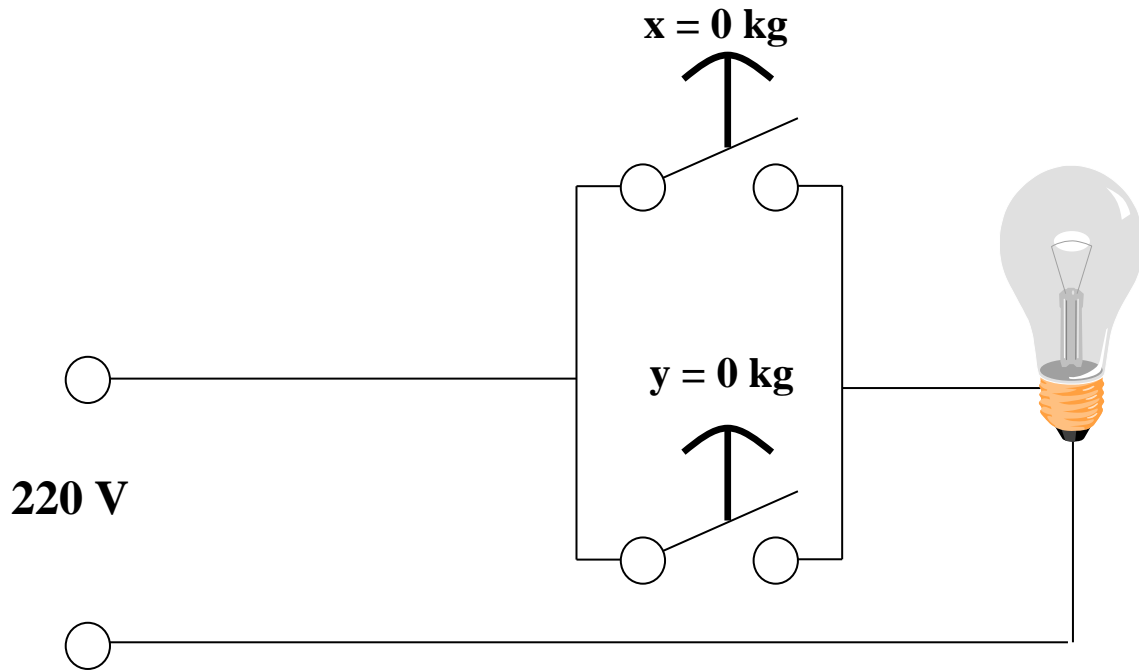
Funktionstabeller för grundläggande grindtyper

S3.19

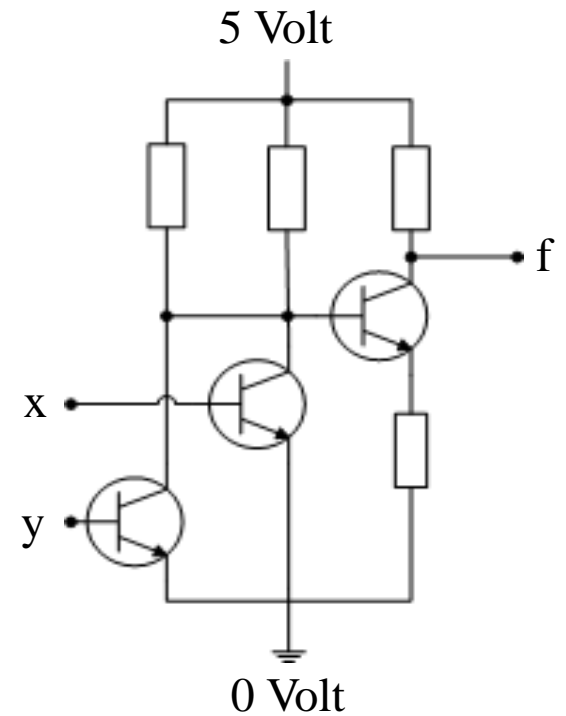
Arb App E

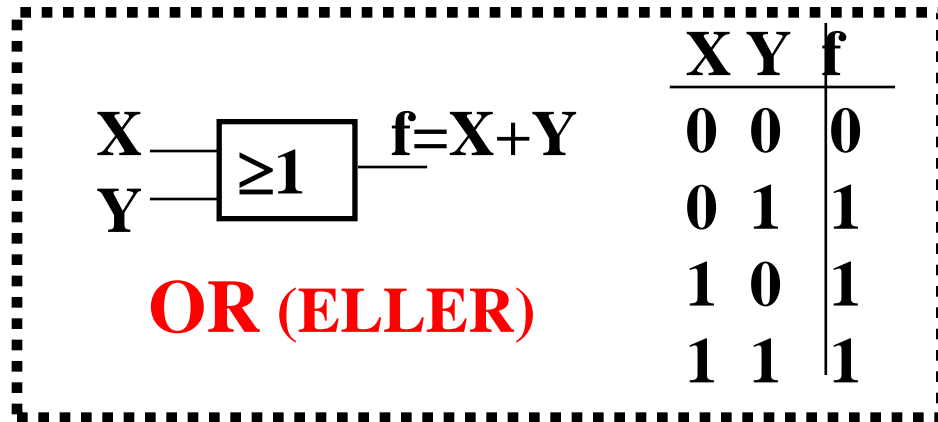
OR - GRIND

x	y	f
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

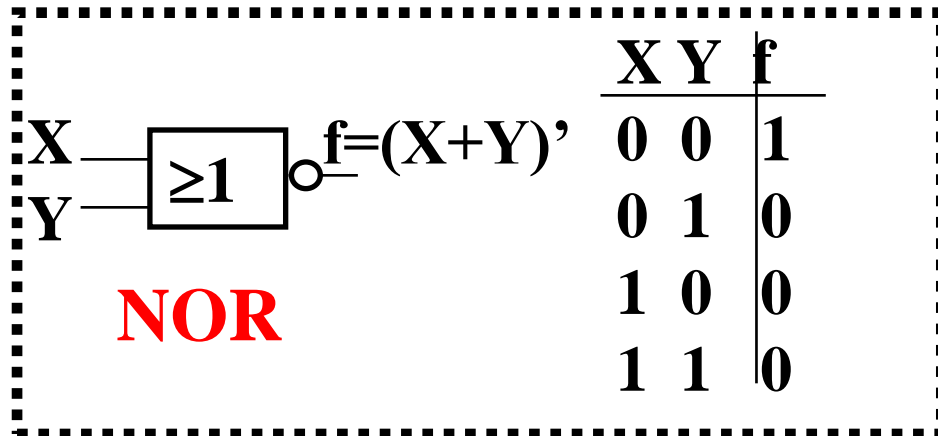

Funktionstabeller för grundläggande grindtyper

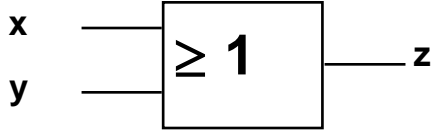
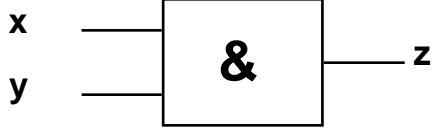

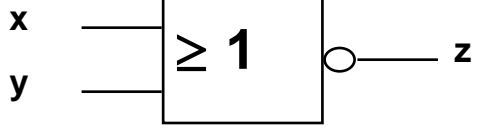

S3.19

Arb App E

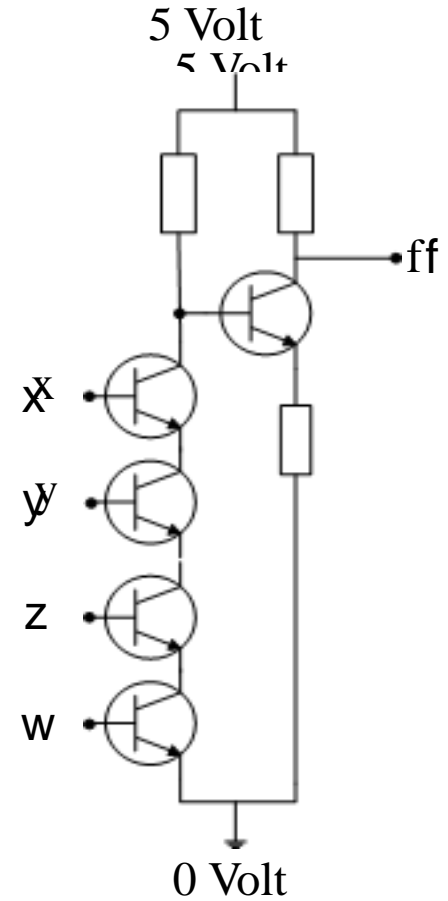
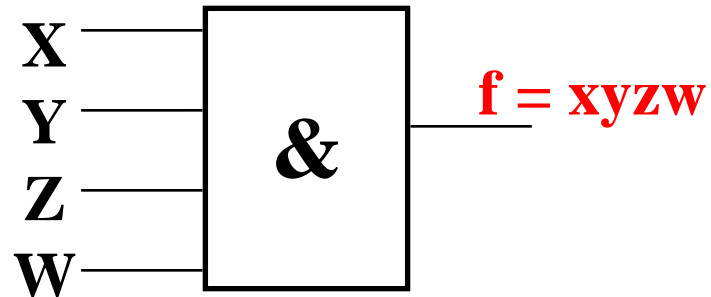
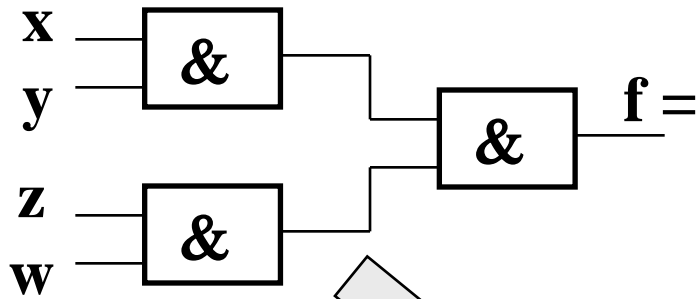

Logikkretssymboler för grundläggande logikoperationer.

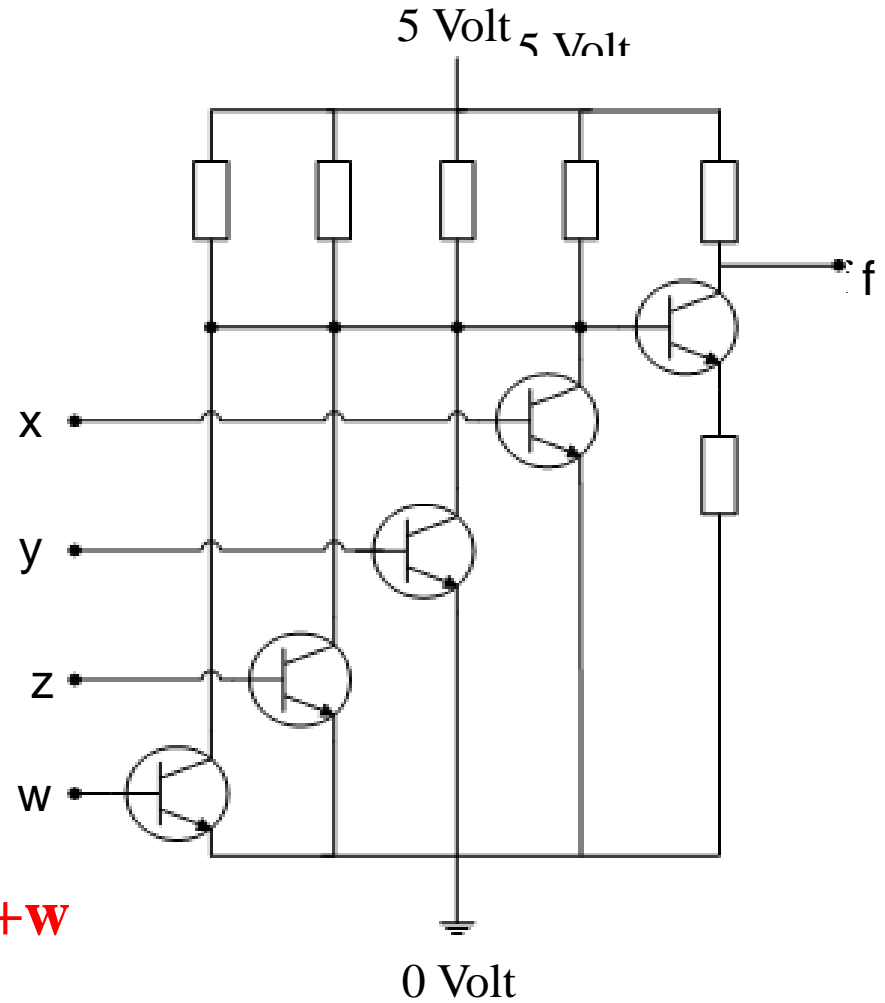
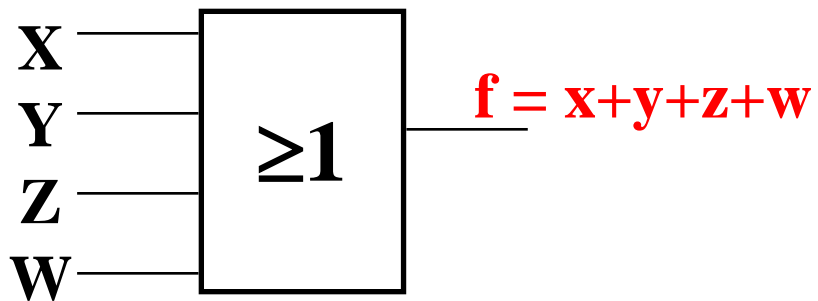
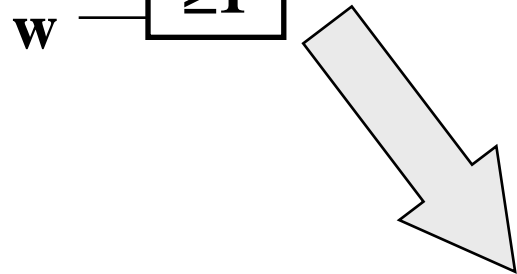
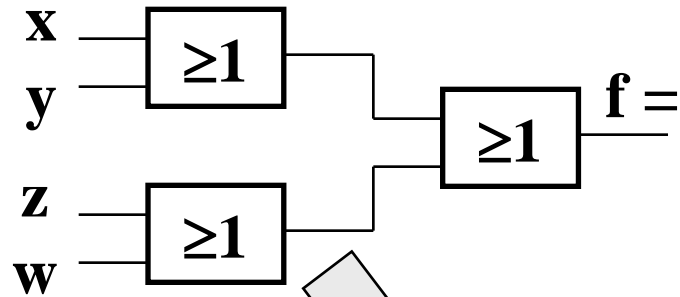
S3.18
S1.14

<i>Funktion</i>	<i>Grind</i>	<i>Grafisk symbol</i>
$z = x + y$	ELLER (OR)	
$z = x \cdot y$	OCH (AND)	
$z = x'$	INVERTERARE (ICKE, NOT)	
$z = (x + y)'$	NOR	
$z = (x \cdot y)'$	NAND	

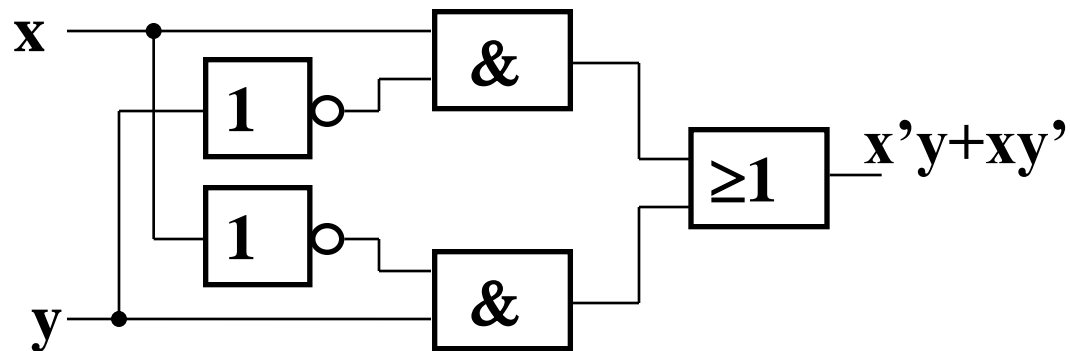
Utökningar av grindar

Utökningar av grindar

XOR, (Exclusive-OR)

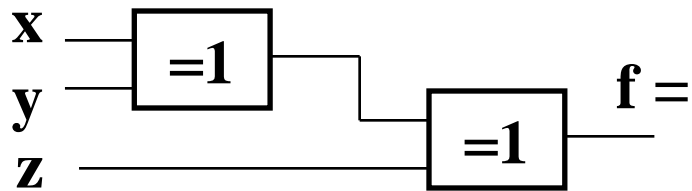
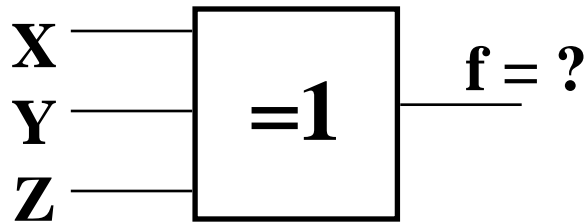
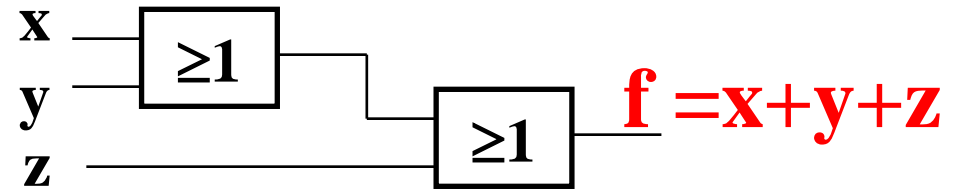
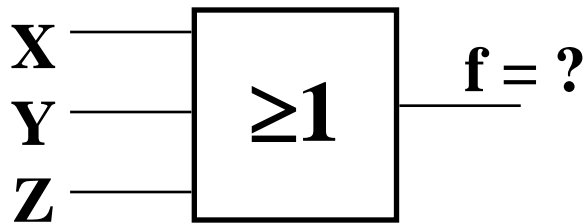
Speciell operationssymbol \oplus

Så: $x \oplus y = x'y + xy'$

X	Y	f
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

XOR

Utökningar av grindar

x	y	z	f
0	0	0	
0	0	1	
0	1	0	
0	1	1	
1	0	0	
1	0	1	
1	1	0	
1	1	1	

Veckans mål:

- ▶ Beskriva grindar och de verktyg som behövs under konstruktionsarbetet av datorn
- ▶ Hur kodas tal och tecken i datorn

Dagens mål:

- ▶ Kunna jobba med booleska uttryck och funktioner
- ▶ Kunna ange uttryck på Disjunktiv och Konjunktiv form
- ▶ Kunna skriva uttryck på Normal / Minimal form
- ▶ Kunna ange Mintermer och Maxtermer
- ▶ Kunna minimera funktioner med hjälp av Karnaughdiagram
- ▶ Kunna Analysera och Minimera grindnät
- ▶ Konstruera grindnät bestående av NAND och NOR logik

**Läs smart!
Lär dig mer!**

- **Begrepp**
 - **Booleska uttryck och funktioner**
 - **Disjunktiv / Konjunktiv form**
 - **Normal / Minimal form**
 - **Mintermer / Maxtermer**
 - **Karnaughdiagram**
 - **Minimering av grindnät**

Exempel Kalle: Realisera

$$f(x,y,z) = xy+yz+x'z$$

med grindar

Booleska uttryck och Booleska funktioner

s3.14-17

Booleska uttryck som är ekvivalenta repr. samma **Booleska funktion**:

$f(x,y) = (x+y)'$ och $g(x,y) = x' \cdot y'$ utgör olika uttryck för samma funktion (ty $(x+y)' = (x' \cdot y')$ enligt sats 8). (jfr vanlig algebra)

Ett uttryck på **disjunktiv form** är en summa av termer, där varje term är en Boolesk produkt av variabler (med eller utan prim):

T ex $f(x,y,w,z) = yz + wz + x'yw'$

Ett uttryck på **konjunktiv form** är en produkt av faktorer, där varje faktor är en Boolesk summa av variabler (med eller utan prim):

T ex $g(x,y,w,z) = (y + w)(w' + z)(x' + z)$

Exempel (Kalle forts)

Visa hur det Booleska uttrycket

$$f(x,y,z) = xy + yz + x'z$$

1) kan förenklas (minimeras) till

disjunktiv minimal form: (*Summa av Produkter*)

2) kan förenklas (minimeras) till

konjunktiv minimal form: (*Produkt av Summor*)

Exempel (Kalle forts)

Ext 3

Kmp s 3.9

Visa hur $f(x,y,z) = xy + yz + x'z$ kan förenklas till

disjunktiv (minimal) form: (*Summa av Produkter*)

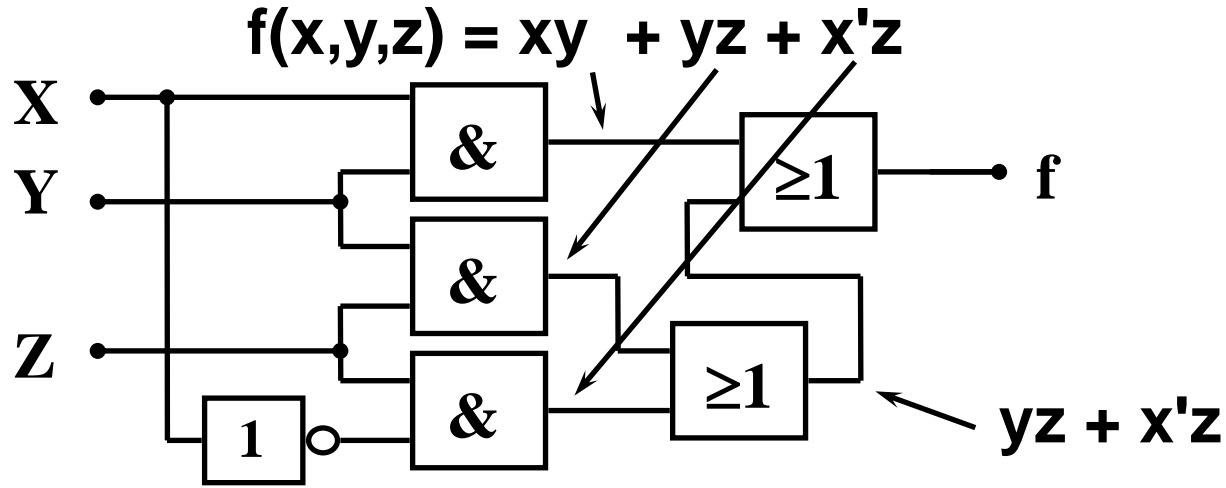
$$\begin{aligned} f(x,y,z) &= xy + yz + x'z && \\ &= xy + yz1 + x'z && \text{sats 3} \\ &= xy + yz(x + x') + x'z && \text{sats 4} \\ &= xy + yzx + yzx' + x'z && \text{sats 2} \\ &= xy + xyz + x'z + x'yz && \text{sats 1} \\ &= xy1 + xyz + x'z1 + x'zy && \text{sats 3} \\ &= xy(1 + z) + x'z(1 + y) && \text{sats 2} \\ &= xy1 + x'z1 && \text{sats 5} \\ &= xy + x'z && \text{sats 3} \end{aligned}$$

Exempel (Kalle forts)

Visa hur $f(x,y,z) = xy + yz + x'z$ kan förenklas till konjunktiv (minimal) form: (*Produkt av summor*)

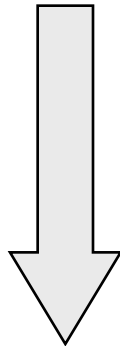
$$\begin{aligned} f(x,y,z) &= xy + yz + x'z \\ &= xy + yz + xx' + x'z \quad \text{sats 4} \\ &= y(x + z) + x'(x + z) \quad \text{sats 2} \\ &= (x + z)(y + x') \quad \text{sats 2} \end{aligned}$$

Grindnät för exempel Kalle

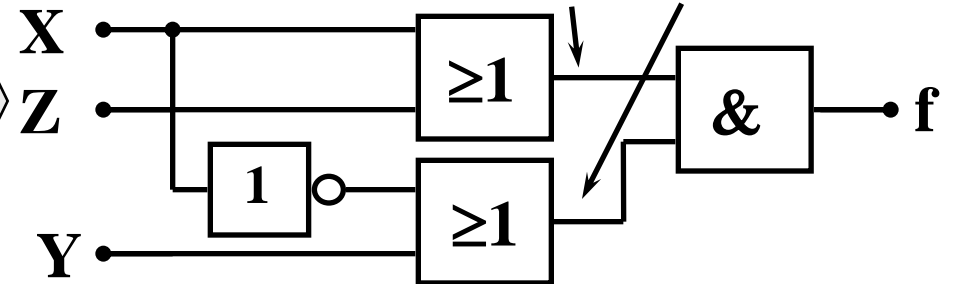
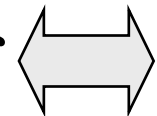
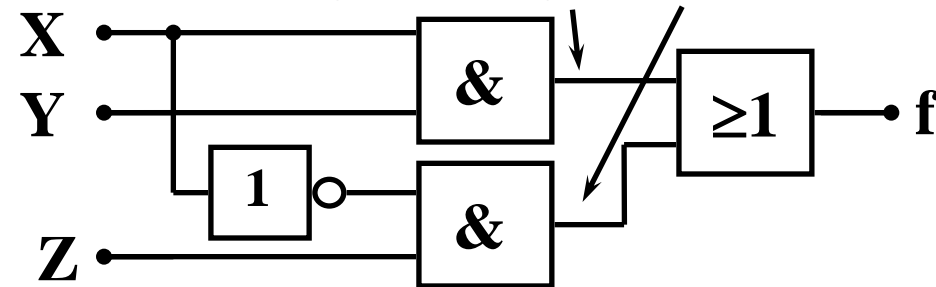
Disjunktiv (minimal) form
(Summa av Produkter)

Konjunktiv (minimal) form
(Produkt av summor)

$f(x,y,z) = xy + x'z$

$f(x,y,z) = (x + z)(y + x')$

Disjunktiv normal form och konjunktiv normal form

Vårt gamla exempel Kalle: $f(x,y,z) = x y + y z + x'z$

Rita funktionstabell

(3 variabler $x,y,z \Rightarrow 2^3 = 8$ rader)

Disjunktiv normal form och konjunktiv normal form

Vårt gamla exempel Kalle: $f(x,y,z) = x y + y z + x'z$

Ext 3

Rita funktionstabell (3 variabler $\Rightarrow 2^3 = 8$ rader)

	x	y	z	xy	yz	x'z	f
0)	0	0	0	0	0	0	0
1)	0	0	1	0	0	1	1
2)	0	1	0	0	0	0	0
3)	0	1	1	0	1	1	1
4)	1	0	0	0	0	0	0
5)	1	0	1	0	0	0	0
6)	1	1	0	1	0	0	1
7)	1	1	1	1	1	0	1

	x	y	z	f
0)	0	0	0	0
1)	0	0	1	1
2)	0	1	0	0
3)	0	1	1	1
4)	1	0	0	0
5)	1	0	1	0
6)	1	1	0	1
7)	1	1	1	1

Invariabelkombinationen (x, y, z) i varje rad i funktionstabellen är unik.

Ta fram en unik produkt av invariabler som ger $1 \cdot 1 \cdot 1 = 1$. (T.ex ger rad 6 $x y z'$)

Ta fram produkter för samtliga rader där *funktionsvärdet är 1* och adderar dessa.

Summan blir ett uttryck för den Booleska funktionen $f = x'y'z + x'y z + x y z' + x y z$

Varje term är unik och innehåller samtliga invariabler.

Termerna kallas **mintermer** och funktionen sägs vara skriven på **disjunktiv normal form**.

	x	y	z	f
0)	0	0	0	0
1)	0	0	1	1
2)	0	1	0	0
3)	0	1	1	1
4)	1	0	0	0
5)	1	0	1	0
6)	1	1	0	1
7)	1	1	1	1

Invariabelkombinationen (x, y, z) i varje rad i funktionstabellen är unik.

Ta fram en unik summa av invariabler som ger $0+0+0=0$. (T.ex ger rad 4 $x'+y+z$)

Ta fram summor för samtliga rader där funktionsvärdet är 0 och multiplicera dessa. Produkten blir ett uttryck för den Booleska funktionen

$$f = (x + y + z)(x + y' + z)(x' + y + z)(x' + y + z')$$

Varje faktor är unik och innehåller samtliga invariabler. Faktorerna kallas **maxtermer** och funktionen sägs vara skriven på **konjunktiv normal form**.

Veckans mål:

- ▶ Beskriva grindar och de verktyg som behövs under konstruktionsarbetet av datorn
- ▶ Hur kodas tal och tecken i datorn

Dagens mål:

- ▶ Kunna jobba med booleska uttryck och funktioner
- ▶ Kunna ange uttryck på Disjunktiv och Konjunktiv form
- ▶ Kunna skriva uttryck på Normal / Minimal form
- ▶ Kunna ange Mintermer och Maxtermer
- ▶ **Kunna minimera funktioner med hjälp av Karnaughdiagram**
- ▶ Kunna Analysera och Minimera grindnät
- ▶ Konstruera grindnät bestående av NAND och NOR logik

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Funktionstabell

	x	y	z	f (x, y, z)
0)	0	0	0	0
1)	0	0	1	1
2)	0	1	0	0
3)	0	1	1	1
4)	1	0	0	0
5)	1	0	1	0
6)	1	1	0	1
7)	1	1	1	1

**Gray-
kodat**

Alternativ uppställning S3.25-27

	x	y	z	f (x, y, z)
0)	0	0	0	0
1)	0	0	1	1
3)	0	1	1	1
2)	0	1	0	0
6)	1	1	0	1
7)	1	1	1	1
5)	1	0	1	0
4)	1	0	0	0

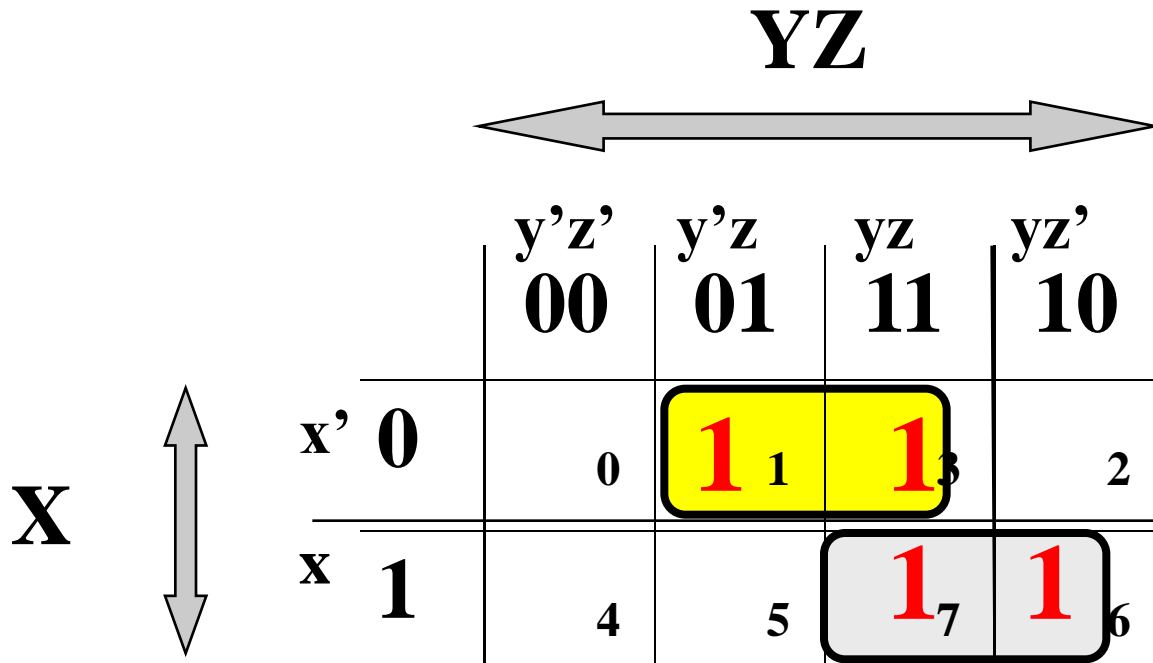
$$1) \text{ och } 3) \quad \mathbf{x'y'z + x'yz = x'z (y' + y) = x'z}$$

$$3) \text{ och } 7) \quad \mathbf{x'yz + x yz = yz (x' + xy) = yz}$$

$$6) \text{ och } 7) \quad \mathbf{xyz' + xyz = xy (z' + z) = xy}$$

$$\mathbf{f = xy + yz + x'z}$$

Karnaughdiagram

X är noll
 Y är don't care
 Z är ett
X'Z

X är ett
 Y är ett
 Z är don't care
XY

$$f_{\min} = X'Z + XY$$

f =

wx \ yz	00	01	11	10
00				
01	1	1	1	1
11				
10				

f =

wx \ yz	00	01	11	10
00				
01				
11	1	1		
10	1	1		

f =

wx \ yz	00	01	11	10
00		1	1	
01				
11				
10		1	1	

figurerna 3.27 och 3.28

f =

wx \ yz	00	01	11	10
00	1			1
01				
11				
10	1			1

f =

wx \ yz	00	01	11	10
00	1	1	1	1
01	1	1	1	1
11				
10				

f =

wx \ yz	00	01	11	10
00	1			1
01	1			1
11	1			1
10	1			1

Sammanfattning

- **NORMAL form** \Rightarrow Funktionstabell
- **MINIMAL form** \Rightarrow Karnaughdiagram

- **DISJUNKTIV** (*normal / minimal*) form

- Σ av Prod Ex: $(x'y)+(xw)+(xyw)$
- Ettor
- Mintermer: $(1 \cdot 1 \cdot 1) = 1$
- **NAND / NAND - logik**

LEEDS P

- **KONJUNKTIV** (*normal / minimal*) form

- Prod av Σ :or Ex: $(x+z)(x'+z+w)(z'+w')$
- Nollor
- Maxtermer: $(0+0+0) = 0$
- **NOR / NOR - logik**

Veckans mål:

- ▶ Beskriva grindar och de verktyg som behövs under konstruktionsarbetet av datorn
- ▶ Hur kodas tal och tecken i datorn

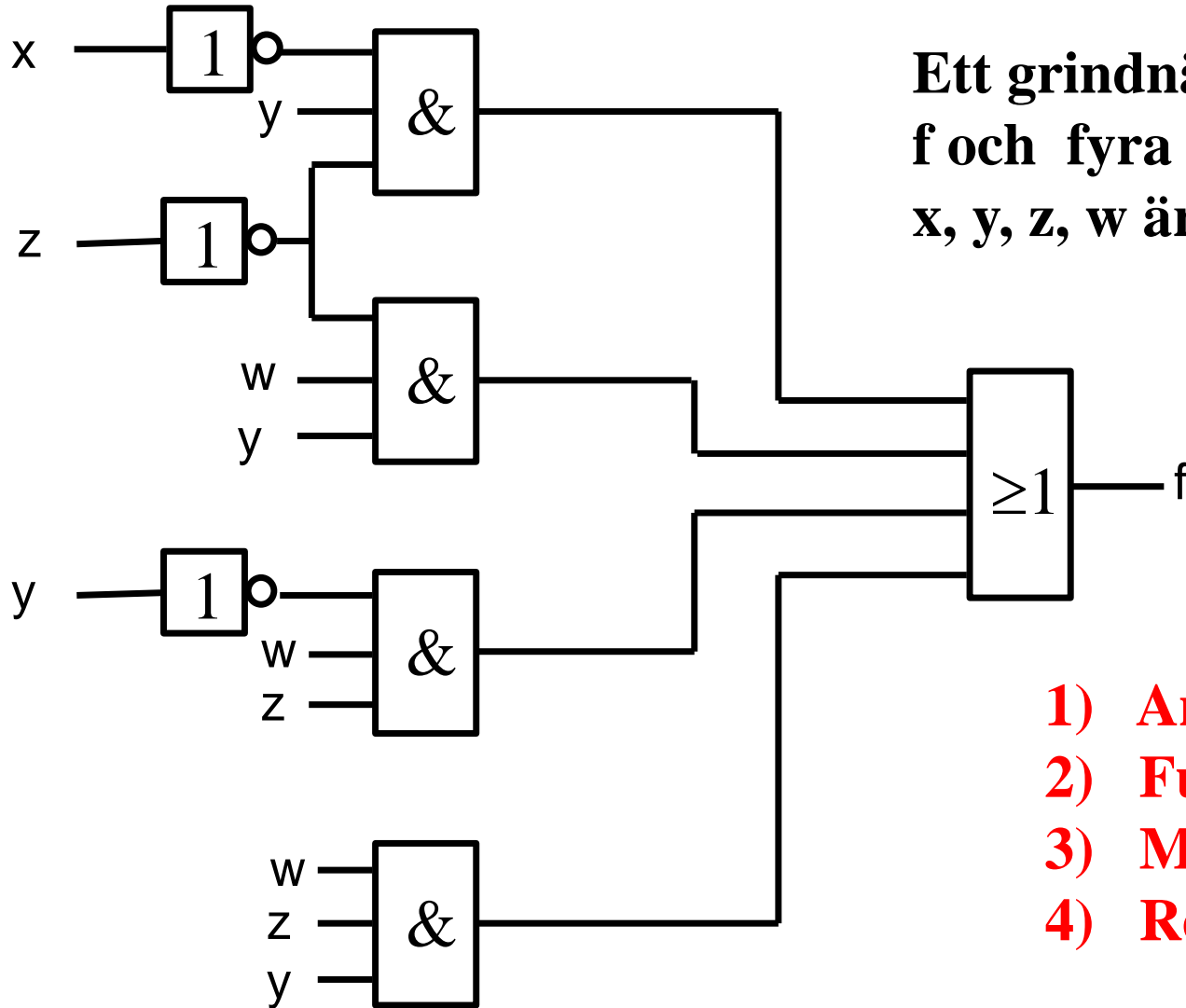
Dagens mål:

- ▶ Kunna jobba med booleska uttryck och funktioner
- ▶ Kunna ange uttryck på Disjunktiv och Konjunktiv form
- ▶ Kunna skriva uttryck på Normal / Minimal form
- ▶ Kunna ange Mintermer och Maxtermer
- ▶ Kunna minimera funktioner med hjälp av Karnaughdiagram
- ▶ **Kunna Analysera och Minimera grindnät**
- ▶ Konstruera grindnät bestående av NAND och NOR logik

**Läs smart!
Lär dig mer!**

Praktikfall, minimering av grindnät

Ext4

Ett grindnät med utsignalen f och fyra insignalerna x, y, z, w är givet.

Kan man konstruera ett "mindre" nät?

- 1) **Analys**
- 2) **Funktionstabell**
- 3) **Minimering (Karnaugh)**
- 4) **Realisering**

Veckans mål:

- ▶ Beskriva grindar och de verktyg som behövs under konstruktionsarbetet av datorn
- ▶ Hur kodas tal och tecken i datorn

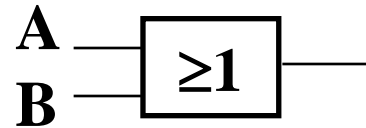
Dagens mål:

- ▶ Kunna jobba med booleska uttryck och funktioner
- ▶ Kunna ange uttryck på Disjunktiv och Konjunktiv form
- ▶ Kunna skriva uttryck på Normal / Minimal form
- ▶ Kunna ange Mintermer och Maxtermer
- ▶ Kunna minimera funktioner med hjälp av Karnaughdiagram
- ▶ Kunna Analysera och Minimera grindnät
- ▶ **Konstruera grindnät bestående av NAND och NOR logik**

**Läs smart!
Lär dig mer!**

NAND-logik

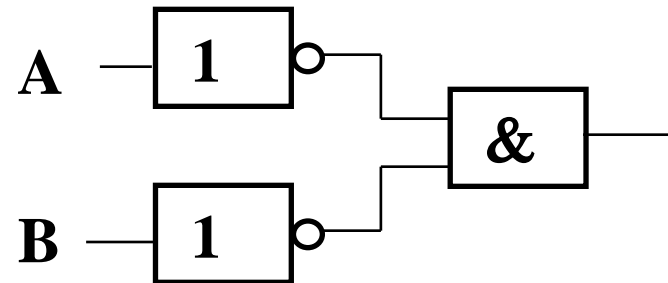
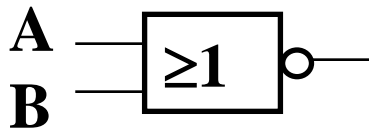
Om vi har $A+B$

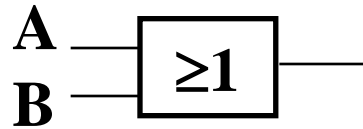
Hur realicera med
NAND?

De Morgan:

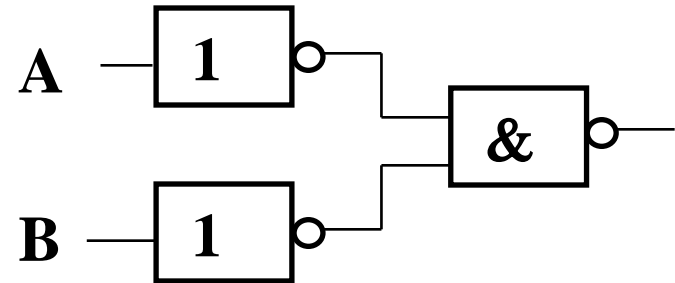
$$(A+B)' = A'B'$$

NAND-logik

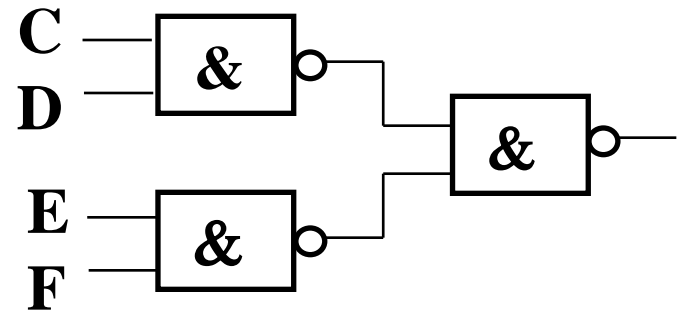
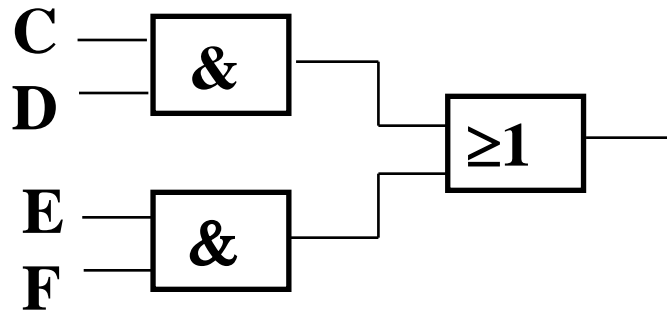

Samma sak

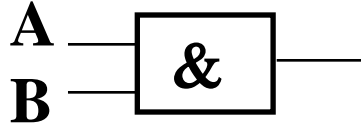
om nu $A = f(C,D)$ och $B = f(E,F)$

Disjunktiv form

NOR-logik

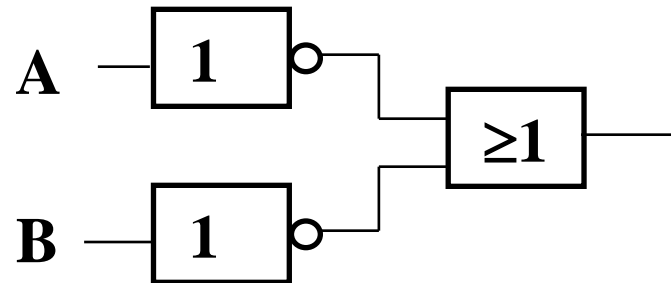
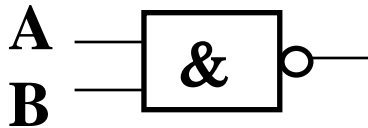
Om vi har $A \cdot B$

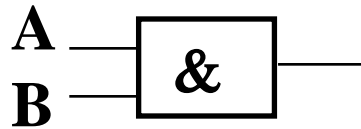
Hur realicera med
NOR?

De Morgan:

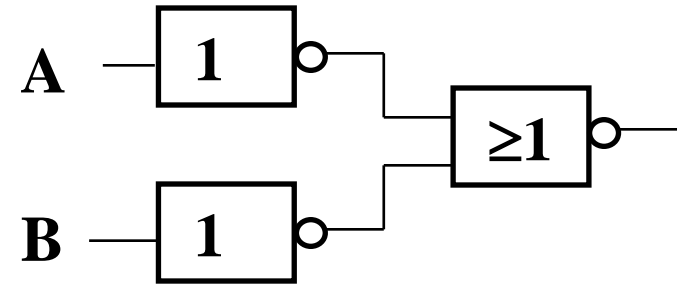
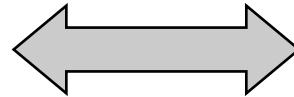
$$(AB)' = A' + B'$$

NOR-logik

Samma sak

om nu $A = f(C,D)$ och $B = f(E,F)$

Konjunktiv form

